

Comunități epistemice în activitatea de informații - Contrainformații

Nicolae Sfetcu

20.08.2019

Sfetcu, Nicolae, "Comunități epistemice în activitatea de informații - Contrainformații", SetThings (20 august 2019), URL = <https://www.setthings.com/ro/comunitati-epistemice-in-activitatea-de-informatii-contrainformatii/>

Email: nicolae@sfetcu.com

Acest articol este sub licență Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0 International. Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>.

Extras din:

Sfetcu, Nicolae, "Epistemologia serviciilor de informații", SetThings (4 februarie 2019), MultiMedia Publishing (ed.), DOI: 10.13140/RG.2.2.19751.39849, ISBN 978-606-033-160-5, URL = <https://www.setthings.com/ro/e-books/epistemologia-serviciilor-de-informatii/>

Comunități epistemice

Comunitățile epistemice sunt rețele informale de experți bazate pe cunoaștere, care influențează factorii de decizie în definirea problemele cu care se confruntă, identificarea diferitelor soluții și evaluarea rezultatelor. (Hsu and Hasmath 2017) Peter M. Haas a definit cadrul conceptual al unei comunități epistemice ca

"... o rețea de profesioniști cu experiență și competență recunoscută într-un anumit domeniu și o revendicare autoritară privind cunoștințele relevante în domeniul politicii din acest domeniu sau arie de probleme" (Haas 1992, 3)

Membrii unei comunități epistemice provin din medii academice sau profesionale, și sunt caracterizați de un set de caracteristici unificatoare. (Sebenius 1992)

Comunitățile epistemice sunt entități socio-psihologice care creează și justifică cunoaștere. Michel Foucault s-a referit la *mathesis* ca o epistemă riguroasă potrivită pentru a permite coeziunea unui discurs și astfel unificarea unei comunități. În filosofia științei și știința sistemelor, procesul de formare a unei comunități epistemice care se auto-întreține este numită uneori o mentalitate, asemănător cu o tendință sau o facțiune în politică.

Un contraexemplu a ce NU este o comunitate epistemică este oferit de Mai'a K. Davis Cross luând în considerație Agenția Europeană de Apărare (EDA) și Centrului de Analiză al Informațiilor al UE (IntCen). (Cross 2015) Cross susține că, deși sunt compuse din experți de securitate la nivel înalt, aceste două organizații nu constituie comunități epistemice. Comunitățile epistemice reale, de diplomați, experți militari, cercetători în domeniul securității și experți în gestionarea crizelor civile, au influențat semnificativ politica de securitate a UE.

Grupurile de experți care nu constituie comunități epistemice nu sunt doar cazuri slabe sau în devenire. Ele pot fi în mod fundamental diferite tipuri de actori cu caracteristici divergente.

O comunitate epistemică rareori include toți membrii unei organizații formale. O comunitate epistemică puternică încearcă să depășească rolul său oficial profesional ca grup și este adesea capabilă să convingă factorii de decizie să schimbe fundamental natura obiectivelor lor politice.

O comunitate epistemică poate fi văzută ca un grup de oameni care nu au o istorie specifică împreună, ci caută o idee comună de origine ca și cum ar forma o comunitate

intenționată. De exemplu, o comunitate epistemică poate fi găsită într-o rețea de profesioniști dintr-o mare varietate de discipline și medii, (Keman 1998) inclusiv în serviciile de informații.

Conform lui Haas, comunitățile epistemice (1) împărtășesc opinia profesională asupra unei chestiuni de politică, (2) cântăresc valabilitatea obiectivelor lor politice în domeniul lor de expertiză, (3) se angajează într-un set comun de practici în ceea ce privește zona problematică scopul îmbunătățirii bunăstării umane și (4) împărtășirea convingerile de principiu. (Haas 2001, 11578–79)

Comunitățile epistemice au și o "componentă normativă", ceea ce înseamnă că obiectivul final este întotdeauna o îmbunătățire a societății, mai degrabă decât câștigul propriu al comunității însăși. (Haas 1992)

În relațiile internaționale și științele politice, o comunitate epistemică poate fi menționată și ca o rețea globală de profesioniști bazată pe cunoaștere în domenii științifice și tehnologice care afectează adesea deciziile politice. (Morin and Louafi 2017)

Comunitățile epistemice au cea mai mare influență în "condiții de incertitudine și vizibilitate politică," (Radaelli 1999, 763) de obicei în urma unei crize sau eveniment declanșator.

Uniunea Europeană, cu procesele sale de integrare în curs de desfășurare, valori democratice împărtășite, instituții supranaționale și interacțiuni transnaționale, este foarte favorabilă formării comunităților epistemice. (Loik 2013) Politica de securitate a UE este un domeniu în care există mai multe comunități epistemice bazate pe Bruxelles.

Contrainformații

Conform definiției lui William Johnson, contraspionajul (contrainformațiile -CI) este o activitate destinată să protejeze activitatea de informații a unei organizații împotriva unor agenți statali sau non-statali. (Johnson and Hood 2009) Ea include culegerea și analiza de informații specifice, și activitățile preventive și contra-ofensive împotriva intențiilor și acțiunilor îndreptate împotriva siguranței naționale, inclusiv terorism. (Conrad 1985)

În doctrina americană, CI este văzută acum în primul rând ca o contrapondere la acțiunile unor servicii de informații străine (FIS HUMINT). În manualul de contrainformații al armatei americane din 1995, CI avea un domeniu de aplicare mai larg. Mai recent, doctrina americană a comunității de informații (Matschulat 2007) limitează scopul principal la activități care de obicei includ contra-terorismul. Domeniul de aplicare al doctrinei contrainformațiilor militare americane a fost mutat într-o publicație clasificată, Joint Publication (JP) 2-01.2, *Counterintelligence and Human Intelligence Support to Joint Operations*. Pentru fiecare tip de acțiune străină specifică, sunt prevăzute contramăsuri atât cu rol defensiv, cât și ofensive,

Contra-HUMINT se ocupă cu detectarea surselor ostile sau potențial ostile HUMINT, având ca responsabilitate monitorizarea personalul de încredere pentru prevenirea și neutralizarea riscurilor. (US Department of the Army 1981)

Tehnicile ofensive în doctrina actuală de contrainformații sunt în principal îndreptate împotriva surselor umane, astfel încât contraspionajul poate fi considerat sinonim cu contrainformațiile ofensive. Contraspionajul ofensiv (și contraterorismul) acționează fie prin manipularea unui adversar (FIS sau terorist), fie prin întreruperea operațiunilor adversarului.

Contrainformațiile este considerată în primul rând o disciplină analitică, care se axează pe studiul serviciilor de informații. Luând în considerare acest aspect, John Ehrman propune o definiție adecvată a CI:

”Contrainformațiile este studiul organizării și comportamentului serviciilor de informații ale statelor străine și entităților și aplicarea cunoștințelor rezultate.” (Ehrman 2009)

Fundamentul tuturor activităților de contrainformații este studiul serviciilor de informații individuale, un proces analitic pentru a înțelege comportamentul entităților străine (misiunea formală, politica internă și externă, istoria și miturile din cadrul entității respective, oamenii care o compun)

Operațiunile CI sunt un subsansamblu specializat al operațiunilor de informații în general, de obicei încercând să creeze bucle de feedback fără sfârșit. În general există trei tipuri de operațiuni de contrainformații: penetrarea clasică, agenți dubli, și identificarea și monitorizarea agenților serviciului vizat.

Contrainformațiile este un domeniu încă sub-teoretizat, fără o metodologie clar definită. John Ehrman identifică mai multe direcții de cercetare viitoare, precum politica serviciilor, sociologia serviciilor și economia contrainformațiilor. De asemenea, viitoarele studii de contrainformații în construirea teoriei ar trebui să includă studii comparative și literare. O teorie robustă a contrainformațiilor va trebui să pună analiza în centrul activității de contrainformații, și să permită o abordare multidisciplinară și integrată a activităților analitice cu cele operaționale.

Bibliografie

- Conrad, Sherri J. 1985. “Executive Order 12,333: Unleashing the CIA Violates the Leash Law.” <https://scholarship.law.cornell.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4410>.
- Cross, Mai’a K. Davis. 2015. “The Limits of Epistemic Communities: EU Security Agencies.” ResearchGate. 2015.

- https://www.researchgate.net/publication/270578352_The_Limits_of_Epistemic_Communities_EU_Security_Agencies.
- Ehrman, John. 2009. "Toward a Theory of CI — Central Intelligence Agency." 2009. <https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/csi-publications/csi-studies/studies/vol53no2/toward-a-theory-of-ci.html>.
- Haas, Peter M. 1992. "Introduction: Epistemic Communities and International Policy Coordination | International Organization | Cambridge Core." 1992. <https://www.cambridge.org/core/journals/international-organization/article/introduction-epistemic-communities-and-international-policy-coordination/CE9CFC049E0F2A14635F1E3EB51960C9>.
- . 2001. "Policy Knowledge: Epistemic Communities." In *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*, edited by N. J. Smelser and B. Baltes, 17–11578.
- Hsu, Jennifer Y. J., and Reza Hasmath. 2017. "A Maturing Civil Society in China? The Role of Knowledge and Professionalization in the Development of NGOs." SSRN Scholarly Paper ID 2563696. Rochester, NY: Social Science Research Network. <https://papers.ssrn.com/abstract=2563696>.
- Johnson, William R., and William Hood. 2009. *Thwarting Enemies at Home and Abroad: How to Be a Counterintelligence Officer*. 3.2.2009 edition. Washington, D.C: Georgetown University Press.
- Keman, Hans. 1998. *Autonomous Policy Making By International Organisations*. Edited by Bob Reinalda and Bertjan Verbeek. London ; New York: Routledge.
- Loik, Ramon. 2013. "Security Integration in Europe: How Knowledge-Based Networks Are Transforming the European Union, by M.K. Davis Cross (Ann Arbor, MI: University of Michigan Press, 2012, ISBN 9780472117895); Xviii+281pp., £55.95 Hb." *JCMS: Journal of Common Market Studies* 51 (3): 576–77. https://doi.org/10.1111/jcms.12016_5.
- Matschulat, Austin B. 2007. "Coordination and Cooperation in Counterintelligence — Central Intelligence Agency." 2007. https://web.archive.org/web/20071010091345/https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/kent-csi/docs/v13i2a05p_0001.htm.
- Morin, Jean-Frederic, and Selim Louafi. 2017. "Boundary Organizations in Regime Complexes: A Social Network Profile of IPBES." ResearchGate. 2017. https://www.researchgate.net/publication/320657829_Boundary_Organizations_in_Regime_Complexes_A_Social_Network_Profile_of_IPBES.
- Radaelli, Claudio M. 1999. "The Public Policy of the European Union: Whither Politics of Expertise?" *Journal of European Public Policy* 6 (5): 757–74. <https://doi.org/10.1080/135017699343360>.
- Sebenius, James K. 1992. "Challenging Conventional Explanations of International Cooperation: Negotiation Analysis and the Case of Epistemic Communities." *International Organization* 46 (1): 323–65. <https://doi.org/10.1017/S0020818300001521>.
- US Department of the Army. 1981. "Executive Order 12333. (1981, December 4). United States Intelligence Activities, Section 3.4(a). EO Provisions Found in 46 FR 59941, 3 CFR." <https://fas.org/irp/doddir/army/fm34-60/>.